

OPONENTSKÝ POSUDOK DIZERTAČNEJ PRÁCE

Názov dizertačnej práce: **ŠTÚDIUM SORPCIE TECHNECISTANU NA UHLÍKATÝCH MATERIÁLOCH**
Autor dizertačnej práce: **RNDr. Martin DAŇO**
Školiteľ dizertačnej práce: doc. RNDr. Michal GALAMBOŠ, PhD.
Školiace pracovisko: **Katedra jaderné chemie, Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrska
ČVUT, Praha**
Oponent dizertačnej práce: doc. Mgr. Jana ŠULCOVÁ, PhD.

Oponentský posudok som vypracovala na základe menovania za oponenta dekanom Fakulty jadernerj a fyzikálně inženýrskej (FJFI) ČVUT v Prahe, pánom prof. Ing. Igorom Jexom, CSc. zo dňa 2.11. 2020.

Aktuálnosť témy práce

Predkladaná dizertačná práca je zameraná na prípravu a charakterizáciu vzoriek aktivovaného uhlíka a charakterizáciu vzoriek pyrogenických uhlíkatých materiálov (biouhlia). Aplikovateľnosť týchto materiálov je veľká a využívajú sa skoro v každom priemyselnom odvetví, ale uplatnenie nachádzajú aj v bežnom živote. Preto môžem konštatovať, že téma dizertačnej práce je aktuálna, zvolená správne a veľmi vhodne.

Metódy spracovania dizertačnej práce

Posudzovaná práca obsahuje 197 strán textu vrátane 28 obrázkov, 24 tabuliek, zoznamu skratiek, abstraktu v slovenčine a angličtine, zoznamu použitej literatúry a vlastných publikácií a celkového prehľadu publikačnej činnosti. Na záver práce je na ďalších 60 stranách uvedená, ako príloha, kópia vlastných vedeckých publikácií v indexovanom CC časopise s čiastočnými výsledkami tejto dizertácie.

Práca je rozdelená na 3 základné časti: teoretická, experimentálna a zhrnutie a celkové výsledky, ktoré zodpovedajú požadovanému členeniu dizertačných prác. Po úvode s čiastkovými cieľmi dizertačnej práce nasledujú v teoretickej časti, dve hlavné kapitoly, kde sú informácie o súčasnom stave poznatkov pri modifikácii uhlíka a pyrogenických uhlíkatých materiálov a o technécii, molybdéne a prehľad používaných separačných metód. Experimentálna časť obsahuje charakterizáciu použitých materiálov a metód a všetky získané výsledky s diskusiou k nim. V zhrnutí a celkových záveroch práce sú stručné zhrnuté jednotlivé dosiahnuté výsledky.

V experimentálnej časti autor popisuje postup prípravy vzoriek, aktivovaného uhlíka z vláknitej celulózy, aktivovaného uhlíka fyzikálne a chemicky upraveného a vzorky biouhlia. Na charakterizáciu pripravených sorbentov boli použité dostupné fyzikálno-chemické metódy (BET metóda, XRF spektroskopia, XRD a EDX analýza, IČ spektroskopia, potenciometrické titrácie). V rámci adsorpčných experimentov sa sledoval vplyv pH kvapalnej fázy a konkurenčnej sorpcie. Modifikáciou vzorky biouhlia montmorillonitom sa získa kompozit so zlepšenými sorpčnými vlastnosťami. Desorpcie boli uskutočňované pri pH 12, a to pomocou dvoch roztokov, kde účinnejšia bola desorpcia $0,1 \text{ mol} \cdot \text{dm}^{-3}$ roztokom NaClO_4 . Prienikové krivky ukázali, že malý špecifický povrch ovplyvňuje sorpciu $^{99\text{m}}\text{TcO}_4^-$. Zlepšenie hodnôt sorpcie bolo dosiahnutých pomocou úpravy vzorky AC-SC oxidačným a redukčným činidlom, ktoré zlepšilo sorpciu.

Splnenie stanovených cieľov práce

Rozsiahly súbor experimentálnych výsledkov je dôsledne spracovaný a prezentovaný prostredníctvom grafov a tabuliek s veľmi podrobnou diskusiou k získaným výsledkom ohľadom sorpcie technecistanu na uhlíkatých materiáloch. Dizertačná práca splnila všetky v nej stanovené ciele a jej výsledky môžu byť už teraz považované za originálne a ako také sú vedecký prínosné.

Dosiahnuté výsledky, príp. vedecký prínos práce

Vedeckým prínosom dizertačnej práce sú poznatky o sorpcii $^{99m}\text{TcO}_4^-$ na zvolených sorbentoch na báze pyrogenických uhlíkatých materiálov. Získané výsledky z charakterizácie pripravených sorbentov dostupnými fyzikálno-chemickými metódami, ako aj vypracovanie teoretického modelu sorpcie slúžia na optimalizáciu podmienok sorpcie $^{99m}\text{TcO}_4^-$ a poukazujú na aplikovateľnosť skúmaných uhlíkatých sorbentov pri získavaní a koncentrovaní medicínskeho technecianu z vodného roztoku

Pripomienky, poznámky a otázky k dizertačnej práci

K formálnej úprave práce nemám vážne výhrady (pár preklepov a zlých formulácií), t. j. je na vysokej odbornej úrovni.

K dizertačnej práci mám nasledovné pripomienky, resp. otázky:

- V práci ste používali pojem „merný povrch“ a aj „špecifický povrch“. Ide o rovnakú veličinu alebo nie? Ak áno, tak by toto označenie malo byť jednotné v celej práci.
- V tab 2.1. (str.37) je stručný prehľad prípravy a úpravy sorbentov AC a BC. Pri vzorkách AC nemáte uvedené, či bola vzorka sitovaná a akú frakciu ste použili pri sorpcii $^{99m}\text{TcO}_4^-$. Veľkosť častíc vplýva na hodnotu špecifického povrchu. Myslíte si, že je treba poznať pri sorbentoch veľkosť častíc? Môže veľkosť častíc, resp. špecifický povrch ovplyvňovať sorpciu?
- Považujete za dôležité, aby uhlíkaté materiály použité ako sorbenty technécia boli regenerovateľné? Ako by sa mohla dosiahnuť lepšia regenerovateľnosť a vyššia životnosť sorbentu?
- Ktoré vlastnosti Vami študovaných uhlíkatých sorbentov, by sa významne zlepšili v prípade kompozitov napr. s hydroxyapatitom, chitosanom, zeolitmi, bentonitmi?
- Realizovali ste štúdium radiačnej stability? Aké zmeny v štruktúre a pozitívne/negatívne zmeny v sorpčných vlastnostiach Vami študovaných uhlíkatých materiálov možno očakávať v závislosti od druhu ionizujúceho žiarenia a veľkosti absorbovanej dávky? Pri akej max. absorbovanej dávke možno očakávať úplný kolaps štruktúry a takmer stratu sorpčných vlastností?
- Oboznámte nás, na ktorých výskumných krokoch tejto práce máte najväčší podiel?

Záverčné hodnotenie práce

Dizertačná práca RNDr. Martina Daňa predstavuje pomerne rozsiahly kvalitný vedecký materiál obsahujúci prezentáciu komplexnej charakterizácie vybraných vzoriek pyrogénických uhlíkatých materiálov a popísanie mechanizmu povrchovej komplexácie Tc(VII). Autor svoju dizertačnú prácu realizoval na Katedre jaderné chemie JFI ČVUT v Prahe, pričom školiteľ bol z Katedry jadrovej chémie PriF UK, prepojenie týchto dvoch pracovísk hodnotím ako veľmi prínosné pre získané výsledky a aj odovzdávanie nových vedomostí a zručností. Väčšina výsledkov bola publikovaná v piatich recenzovaných vedeckých prácach v impaktovaných časopisoch, a teda prebehlo aj ich recenzné konanie, a preto nepovažujem za potrebné uskutočniť ďalšie posúdenie získaných výsledkov. O kvalite a vedeckom prínose publikovaných výsledkov svedčí aj množstvo ohlasov, ktorých má autor viac ako 60 a sú dokladované aj pri jednotlivých publikáciách v závere dizertačnej práce.

Predloženú dizertačnú prácu na základe predchádzajúceho hodnotenia

ODPORÚČAM prijať k obhajobe

a po jej úspešnom obhájení navrhujem udeliť RNDr. Martinovi Daňovi v študijnom odbore 1408V001 Jaderná

chemie v študijnom programe P3913 Aplikácie prírodných vied akademický titul

„philosophiae doctor (skratke Ph.D.)

Prácu hodnotím **A (výborne)**

V Púchove, 27.11.2020

doc. Mgr. Jana SULCOVÁ, PhD.